

РЕЙ БРЕДЪРИ КРАЯТ НА НАЧАЛОТО

Превод от английски: Венцислав Божилов, 2008

chitanka.info

Спря косачката насред двора, защото усети, че точно в този момент слънцето залезе и се показаха звездите. Прясно окосената трева по лицето и тялото му падна на земята. Да, звездите наистина се виждаха — отначало едва-едва, но ставаха все по-ярки в пустинното небе. Чу мрежестата врата на верандата да се затваря и усети, че жена му го наблюдава.

— Почти е време — каза тя.

Той кимна; нямаше нужда да си поглежда часовника. Чувстваше се ту много стар, ту съвсем млад, ту му бе много студено, ту много горещо — сега едното, след миг — другото. Беше собственият си син, говореше постоянно и се движеше енергично, за да скрие силното туптене на сърцето си, отново и отново обхващащия го страх, докато обличаше новата си униформа, проверяваше хранителните запаси, бутилките с кислород, шлемовете, скафандрите и поглеждаше, подобно на всеки друг човек на Земята, към бързо пълнещото се със звезди небе.

И изведнъж се озова на старото си място, отново бе бащата на сина, стиснал дръжката на косачката.

— Ела да поседим на верандата — повика го жена му.

— По-добре да си намирам работа!

Тя слезе по стъпалата и отиде при него.

— Не се безпокой за Робърт. Всичко ще е наред.

— Но това е толкова ново — чу собствения си глас той. — Никога досега не е било правено. Помисли си само — ракета с екипаж полита да изгради първата космическа станция. Господи, та това не може да се направи, не съществува, няма ракета, няма опитно поле, няма време на отлитане, няма техники. Както сме тръгнали, дори нямам син на име Боб. Не издържам вече!

— Тогава какво си се заяпал?

Той поклати глава.

— Ами, тази сутрин отивам на работа и чувам някой да се смее с цяло гърло. Така се изненадах, че замръзнах насред улицата. Защото аз бях онзи, който се смееше! Защо ли? Защото най-сетне наистина *разбрах* какво ще прави Боб довечера; най-сетне *повярвах*. Заприших движението, кой знае как са ме ругали. А следобед се улових, че си тананикам. Чувала си я тая песен. „Колело в колелото насред небето“. Отново се разсмях. Космическата станция, разбира се. Голямото

колело с кухи спици, в което Боб ще живее шест или осем месеца, след което ще продължи към Луната. Докато се прибирах, се сетих още от песента. „Малкото се върти от вяра, голямото — по милост Божия“. Искаше ми се да скачам, да викам, сам да се изстрелям натам!

Жена му го докосна.

— Ако ще оставаме тук, поне да се настаним по-удобно.

Разположиха два плетени люлеещи се стола наред моравата и седнаха тихо. Звездите разтваряха тъмнината като бледи зрънца каменна сол, разпиляна от хоризонт до хоризонт.

— Виж ти — каза жена му. — Сякаш чакаме годишните фойерверки на Сисли Филд.

— Само дето тази вечер хората са повече...

— Все си мисля — в момента милиард души гледат небето с отворени уста.

Чакаха, усещаха как земята се движи под столовете им.

— Колко е часът?

— Осем без единайсет.

— Винаги си точен. Сякаш имаш часовник в главата.

— Тази нощ не мога да сгреша. Мога да ти кажа, когато остане една секунда до старта. Виж! Десетминутното предупреждение!

На запад разцъфнаха четири алени сигнални ракети, понесоха се с примигване във вятъра над пустинята, безмълвно потънаха в земята и угаснаха.

В отново възцарилата се тъмнина съпругът и съпругата престанаха да се люлеят в столовете си.

— Осем минути — каза след малко той. Последва пауза. — Седем. — Последва сякаш малко по-дълга пауза. — Шест...

Жена му бе отметнала глава назад и изучаваше звездите точно над нея.

— Защо? — промърмори тя и затвори очи. — Защо са ракетите, защо тази вечер? Защо е всичко това? Искане ми се да разбера.

Той погледна лицето ѝ, бледо в приличащата на пудра светлина на Млечния път. Искаше му се да отговори, но я остави да продължи.

— Това не е като старата история, когато питали алпинистите защо се качват на Еверест и те отговаряли — защото го има. Никога не съм го разбирала. Това за мен не е отговор.

Пет минути, помисли си той. Времето отминава... часовникът му тиктака... колелце в колелцето... малкото се върти от... голямото от... напред... четири минути!... Хората вече са се качили в ракетата, по контролния панел примигват светлинки...

Устните му се раздвижиха.

— Знам само, че това е наистина краят на началото. Каменна епоха, бронзова епоха, желязна епоха; отсега нататък ще съберем всичко това под едно голямо име за времето, когато сме вървели по Земята, слушали сме птиците сутрин и сме плакали от завист. Може би ще го наричаме Земна епоха или пък Епохата на гравитацията. Милиони години сме се борили с гравитацията. Когато сме били амеби и риби, сме се мъчели да изпълзим от моретата, без гравитацията да ни смаже. Щом сме се озовали на брега, веднага сме започнали да се изправяме, без гравитацията да пречупи новото ни изобретение — гръбнака, опитвали сме се да вървим, без да се спъваме, да тичаме, без да падаме. Милиард години гравитацията ни е държала тук, подигравала ни се е с вятър и облаци, с пеперуди и скакалци. Ето това му е най-важното на тази вечер... тя е краят на старата гравитация и на нейната епоха. Веднъж и завинаги. Не знам как ще разделят епохите — от времето на персите, мечтали си за летящи килимчета, или от китайците, които през всички неизвестни рождени дни и новогодишни празници са пусkali фойерверки и ракети. А може би ще започне от следващия час. Но сега ние сме в края на милиард години опитване, в края на нещо продължително и почетно — поне за нас, хората.

Три минути... две и петдесет и девет секунди... две и петдесет и осем...

— Но аз все още не разбирам защо — рече жена му.

Две минути, помисли си той. *Готови? Готови? Готови?* — пита далечен глас по радиото. *Готови! Готови! Готови!* — бързо отговаря бръмчащата ракета. *Проверка! Проверка! Проверка!*

Тази вечер, помисли си той. Дори да се провалим с първия, ще пуснем втори и трети кораб и ще достигнем всички планети, а след това и звездите. Просто ще продължаваме напред, докато големите думи като „безсмъртие“ и „вечност“ не придобият смисъл. Големи думи, да, точно това искаме. Непрекъснатост. Откакто са се обърнали езиците ни и са се раздвижили устните ни, ние все питаме — какъв е смисълът на всичко това? Всички други въпроси са глупави, щом

смъртта диша в тила ни. Но нека само се заселим на десет хиляди светове, въртящи се около десет хиляди непознати слънца, и въпросът ще заглъхне. Човекът ще бъде вечен и безкраен, също като космоса. Ще продължи завинаги напред, както продължава космосът. Отделните индивиди ще умират както винаги, но историята ни ще продължи безкрайно надалеч в бъдещето и знанието, че ще оцелеем завинаги, ще ни даде чувство за сигурност — а именно тя е отговорът на онзи въпрос. Щом сме дарени с живот, най-малкото, което можем да направим, е да запазим и предаваме този дар до безкрая. И целта си заслужава усилията.

Плетените столове зашепнаха тихо в тревата.

Една минута.

— Една минута — каза на глас той.

— О! — Жена му ненадейно го хвана за ръката. — Надявам се, че Боб...

— Ще бъде наред!

— Ох, Господи, помогни им...

Трийсет секунди.

— Сега гледай.

Петнайсет, десет, пет...

— Гледай!

Четири, три, две, една.

— Ето! Ето там! Ох, там, ето там!

Извикаха. Скочиха на крака. Столовете им се обърнаха. Двамата се олюляха, ръцете им се опитваха да се намерят, да се вкопчат, да стиснат. Видяха ярко зарево в небето, а десет секунди по-късно огромна комета излетя във въздуха, затъмни звездите и се втурна нагоре, за да се превърне в нова звезда сред завръщащото се изобилие на Млечния път. Мъжът и жената се държаха, сякаш се намираха на ръба на висока скала и под тях се бе раззинала бездънна черна пропаст. Гледаха нагоре и чуваха собствения си плач и хлипане. Мина дълго време, преди да успеят да проговорят.

— Отлетя, нали *отлетя*?

— Да...

— Всичко е наред, нали?

— Да... да...

— Не е паднала...?

— Не, не, всичко е наред, Боб е наред, всичко е наред.

Накрая отстъпиха един от друг.

Той докосна лицето си и погледна мокрите си пръсти.

— Проклет да съм — промърмори. — Проклет да съм.

Почакаха още пет, още десет минути, докато очите не ги заболяха от безбройните кристалчета огнена сол. Наложиха се да ги затворят.

— Е, да се прибираме — каза тя.

Той не можеше да помръдне. Само ръката му сама се протегна към дръжката на косачката. Видя я какво прави.

— Остава още съвсем малко...

— Но вече не се вижда.

— Виждам достатъчно — отвърна той. — Трябва да довърша. После ще поседим малко на верандата, преди да се приберем.

Помогна ѝ с прибирането на столовете на верандата, настани я, върна се и отново се зае с косачката. Косачка. Колело в колелото. Проста машина, хващаш я в ръце и я буташ напред, колелата се въртят и тракат, а ти вървиш след тях и тихичко си мислиш нещо. Врява, следвана от топла тишина. Въртящо се колело, следвано от замислена стъпка.

Аз съм на милиард години, каза си той; аз съм на една минута. Висок съм един сантиметър, не, десет хиляди *мили*. Гледам надолу и не виждам краката си, толкова са далече.

Забута косачката. Тревата летеше нагоре и меко падаше около него; той вдъхваше аромата ѝ, наслаждаваше му се и се чувстваше, сякаш е цялото човечество, къпецо се в свежите води на извора на младостта.

И изкъпан, той отново си спомни песента за колелата, вярата и Божията милост наред небето, където сред милионите неподвижни звезди една-единствена се осмеляваше да се движи нанякъде и да не спира.

После окоси останалата трева.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.